

Nepredplatnici se doplati se tiskaju. Preporučena se plata tiskaju po 6...

Komu list nedolazi na vrijeme, otkako to javi odpravništvu u otvorenu pismu...

NAŠA SLOGA

Izlist svakog četvrtka na 1000 arku. Doplati se nevrtaču ako se...

Uredništvo i administracija nalazi se u V.ia Carintia br. 25

Poučni, gospodarski i politički list.

Slugom rastu male stvari, a sloga sve pokrvari. Nar. Pos.

Štovanim mojim biračem!

Prigodom zadnjih zemaljskih izbora pokazali ste najjasnije, da odobravate djelovanje Vaših prvaka i pouzdanika...

Izabrani bijasmo dakle upravu sjajno, i to počastni građanin kastvski, veličanstveni gospodin Matko Mandić...

Nu talijanska većina zemaljskoga sabora, protiv koje bezobzirnom postupanju bijasmo već Vaše glasovanje odlučno protest, počinila je u saborskoj sjednici dne 11. pr. mj. takovo nasilje...

Birači! Odlučnost i neustrajivost poštovanoga goep. M. Mandića u borbi za Vašu najsvetiju pravu, njegov čvrsti značaj, velika sposobnost i ravnost...

Podpisani, koji sam primio mandat ujedno s poštovanim gospodinom M. Mandićem, smatrao sam kod takovog postupanja naših protivnika za svoju dužnost što odlučnije odsuditi takovo nasilje...

Javljujuci Vam to događaje, koji dokazuju jasno, kako je teška naša borba s nejednakim oružjem, osvjeđočen sam, da sam postupao u Vašem smislu. Uvjeren sam također, da ćete vazda, kano i do sada, protivnikom dokazati, da ste sami gospodari izručiti svoje pouzdanje onim, koje spoznate, da su toga dostojni...

Pravo mora konačno pobijediti! Podgrad, dne 1. decembra 1889.

Slavoj Jenko bivši zemaljski zastupnik.

Istarski sabor g. 1889.

(svršetak 10. sjednice 7. novembra). Zastupnik Wassermann ošituje, da će glasovati protiv ovjerovljenja i da se nada, da će to isto učiniti i njegovi drugovi.

Dr. Gambini reče, da nemože odgovoriti poštovanomu Mandiću, jer ga nije razumio, već odgovara u ime bivšeg zemaljskog odbora vladinom zastupniku...

Dr. Laginja reče talijanski: Birači u Pull imali su jasno glasovati od 10 sati u jutro do 1 poslije podno, ili od 4 do 6 poslije podno. Da se je izvršilo glasovanje u 6 sati, to bi bilo nezakonito...

Vitez Bluschegg izjavljuje ponovno ono, što je kazao prije glede toga kakvo imade izbor zapadni i kada svršiti, to nastoji dokazati, da se kod izbora u Pull nije u tom pogledu nezakonito postupilo.

Dr. Gambini odgovara dr. Laginji, da nije liberalno odgovoriti izboru davanu punu biračima onim, koji čekaju izvana, da daju svoj glas.

Zatim se prešlo na glasovanje. Za predlog odbora, dotično za unistanje izbora vitez Cont-a ustaje sva većina — osim poštovanoga Babudora — a s njom i zastupnik Laginja, dočim su drugi članovi manjino ostali sjedeći.

Dr. Costantini obrazlaže svoj predlog, da se posuve visoku c. kr. vladu, da pomogne gradu Pazinu, koji je nedavno izgubio domobransku, a do mala će i gimnaziju, koja ide u Pulu.

Dr. Laginja govori hrvatski za predlog odbora naglasiv, da u tom pitanju neima razlike između većine i manjine visokoga sabora.

Dr. Dukić reče talijanski: Pošto je već kasna ura, neželim dosadivati ovoj visokoj kući, već izjavljujem jednostavno, da toplo preporučam predlog poštovanoga gospodina dra. Costantinija, jer je već skrajna potreba, da državna uprava učini štogod za grad Pazin, kroz toliko stotaleših glavni grad onoga dijela Istre, koji je podpadao i danas podpada pod gospodarstvo prejašne kuće Babudurge.

Zastupnik Mandić reče hrvatski, da se pridružuje gospodi drugovom, to da će on i sva manjina glasovati za predlog poštovanoga Costantinija. Kano prijatelj napredka, bud duševnog bud željeznog poduprijet će svaki predlog, koj ide za tim, da se poboljša stanje pučanstva Istre...

naprijed tko postavlja predlog nit za koji dio puka naše pokrajine, Grad Pazin i ona obdina, da nosi iste terete kano i prije, a odstranjnjem domobranskoga batallijuna i prenosom gimnazije u Pulu, protipilo je i trpiti će ono stanovništvo velike materijalne štete. Druge ostalo mu dakle isto, a uporište, podpora ili potlogu, kojim se je to bremeno napred teralo i laglje snadilo, odzvanjlo mu se malo po malo. Poštovani Costantini može se uvjoriti i na drug jednodušnog glasa, da su grad Pazinu pomogao, da kolnu grad Pazinu i onaj obdini, da se opet materijalno pridolgo, to da naratu opet do one svote obdini, prihodi, a obdinarom i privatni interes, kan što je to bilo dak se tamo nazvalo vojništvo i podpuna gimnazija. Pa nko poštovani Costantini ozbiljno nitati se svojim predlogom i nko je on pravi prijatelj grada Pazina i one obdine — o demu neimadom pravoga dvojiti — tad se midam, da do se on sam kazati i voditi na to odgovoriti, da nam pomognu odgovoriti našu vudu želju, da nam visoka c. kr. vlada uvadi jedušnjaju koju istopodolju t. j. da uvoril u gradu Pazinu hrvatsku gimnaziju, koja je jedina moguda u onom gradu, a neobhodno potrebna nam istarskim Hrvatima. Tim će pomoci gradu Pazinu i zadovoljiti pravdomu vaspaju velikoga dijela pučanstva naše pokrajine. (Tako je dol dobro! na hrvatski).

Izviestitelj za odbire riječi pošto se nije nitko protiv predloga izjavio.

Predsjednik daje na glasovanje predlog, koj bijasmo jednoglasno prihvaćen.

Tim bijasmo sjednica zaključena i budućna sjednica na sutra u 10 sati sa dnovinim redom, što je danas postalo.

11. sjednica dne 8. novembra.

Prikladni predsjednik Campitelli, vladni zastupnik vitez Bluschegg i 27 zastupnika i gubernij puna.

Predsjednik otvori sjednicu u 10 1/2 sati, te posrove tajnika, da pročita zapisnik zadnje sjednice.

Tajnik dr. Stanich čita zapisnik, koj se ovjerovljuje bez primjetbe. Predsjednik priobdi, da je podate zastupnik Blago malbu obdinaru Podgaco za pomoć kod gradnju vodnjaka.

Dr. Amoroso upiše, da su saboracka izvješća, koja donasla korespondenciobid vrlo netočna; o tom da se može svatko osvjeđoditi iz trčanske "Adria" i bečkih listova. Navadja brzajavna izvješća VIII. i IX. sjednice izišću njihovu netočnost. Radi toga zamoli prodejedništvo, da bi se bar za buduću zasjedanje pobrinulo, da budu izvješća, koja donasla korespondenciobid točna.

Vladini zastupnik, da za spomenuta izvješća neodgovara c. kr. vlada, niti njezin zastupnik na saboru.

Predsjednik žali što se netočno izvješćuje to obudaže, da će se pobrinuti za točnije izvješćivanje za budućnost.

Poslije toga prešlo se na dnoval red.

U ime verifikacijskonalnoga odbora izvješćuje dr. Bubba o izboru za gradovo Kastav, Volosko, Lovran i Močconico kako slijedi: Izbor taj da se je obavio tako nepravilno, da ga sabor nemože nikako odobriti, nego li da povriodi naš izborni red. O tom, da je savjetno i točno sabor izvietio zemaljski odbor, te da odpada dužnost verifikacijskonalnoga odboru o tom pohište izvješćivati. On da će, spomenuti jedino ono nedostatke, radi kojiju je izbor u rođenih gradovih nevaljan. Temelji izbornomu činu da je izborna listina, koja nam služi za dokaz, da biraju samo oni, koji imadu pravo izbora. Izbornih listina za spomenute gradove da nima. Kotarski poglavar u Voloskom, da je pripravio listo za glasovanje, nipošto pako izbornih listah, držek ovo posljednje za nepotrebno.

Odatle proizlazi, da je kotarski kapetan u Voloskom zamijenio listu sa listom za glasovanje, koju je on sam podpišao. Na sahtjov zemaljskoga odbora, da mu se pošalju izborna listo odgovoriv, ja kotarski kapetan dne 13. augusta 1889. da izborna listo nebijahu sastavljene, jer da toga zakon nezashtjere, a to da je pogriješno, to usljed toga i izbor nevaljan. Izborna listo da se mora sastaviti po §§ 22. i 20. pokrajinskoga izbornoga reda.

Isto za glasovanje da sluđu jedino za to, da se pokaže imadu li pravo glas, oni, koji su u izbornoj listi; gdje ova listma, da se nemože dokazati, da su oni, koji su glasovali, imali pravo glasa.

Isto za glasovanje da nosa jedino podpiše političko oblaži, imadu da su u njih ubijedjena samo imona priuštih izbornih bez ikakve dalje oznake o dotičnoj osobi ili o plađenju poreza. Tim da nije dotičnana, da su oni, koji su glasovali, imali također pravo glasa, a poradi toga, da se izborni čin nemože priznati zakonitim. Osim toga, da se u svih dotičnih gradovih pripustilo na glasovanje i kono i to dotičnom putem njihovih zastupnika ili putem punomoćnika. To da je pruzi dotičnjemu običaju, da i kono glasuju kod zemaljskih listova. Braniti će se valjda i protivno mišljenja, no za budućnost treba razjasniti nekogo manjkavosti izbornoga reda i u tom pogledu.

Izbornoj komisiji u Močconicah, da nebijasmo njege šest članova, dočim jih zakon propisuje sedam; uspjeh izbora, da nebijasmo proglašen u sjelu kotara itd. itd. Radi svega toga predlaže izviestitelj u ime verifikacijskonalnoga odbora, da se izbor dra. Stangora za gradove Kastav, Volosko, Lovran i Močconico neovjerovi.

Dr. Gambini uze prvi riječ. Znade da do većina glasovali za unistanje izbora dra. Stangora, no ne radi njega, koji li je stekao u ovo kratko doba obdonicu simpatije, već da saduva zakoneko načelo, koju je zlerabio kotarski kapetan u Voloskom, koji ei jo zabio u glavu, da ne treba za izbor zastupnika izbornih listah, već samo listo za glasovanje.

Dr. Laginja reče talijanski: Vinoki sabore!

Ja se nneležao za mišljenjem i sa zahtjedi verifikacijskonalnoga odbora. Radi toga hođu glasovati, da se odobri izbor zastupnika dra. Stangora, kad i nobi bilo drugog razloga, a to i sa toga, što je ovaj visoki sabor nimoisao mnogo većih nepravilnostih kod drugih zastupnika. Ako imadu kod izbora kakvo nepravilnosti, to ju je netom profičano izvješće oznadilo udvoć tamnima bojami. Govori se toliko o pravu izbora ženah. Ja podvojim nimalo, da ženo imadu pravo izbora. Ono što spominjete, da se glasuje sa punomoćju samo u velikom posjedu, novalja. Ako služe listo za obdinske izbore kao temelj za zemaljske izbore, to ako kod prvih glasuju ženo sa punomoćju, slijedi, da će isto ili jednako pravo imati kod izbora zemaljskih, samo ako plađaju propisanu svotu poreza. U ostalom ženo su u Voloskom uvijek glasovali. U Liburniji jest ženo nešto osobita, ili svakako nešto višega od ženah drugih krajeva. Ja razumijem to tako, da muž ide od kuće na dobitek vođinom dakako po moru, a ženo ne samo da ostanu kao gospodiarice, već vođe također gospodarske poslove, plađaju pores, idu na sudovo itd. itd. Eto tim dobiva ženo u Liburniji obsezniji djelokrug nego li ženo u drugih krajevih, to je radi toga uvijek imala pravo glasa. U ostalom u Kastvu je izbornomu komisija primila glasove žena ujedno t. j. ako bude vriedio glasa žena i kod ozalih izbornih komisija. Ako bi se dakle i brisalo ovo glasovanje, poštovani Stangor ostati će svakako izabran, pošto je njegov protivnik, odvjetnik Martinovich dobio više takovih glasova nego li on.

